

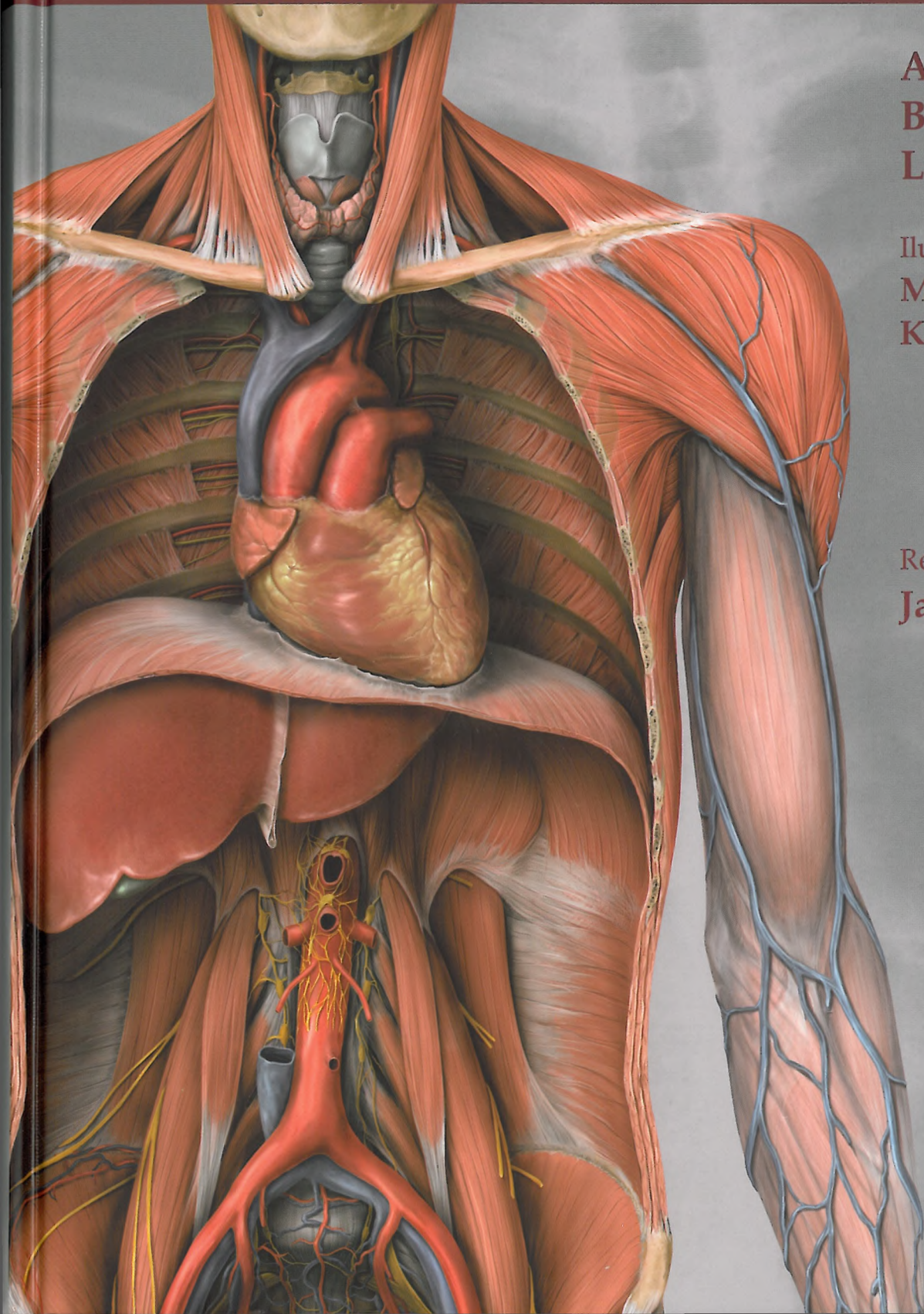
Atlas anatomii

Anne M. Gilroy
Brian R. MacPherson
Lawrence M. Ross

Ilustracje:
Markus Voll
Karl Wesker

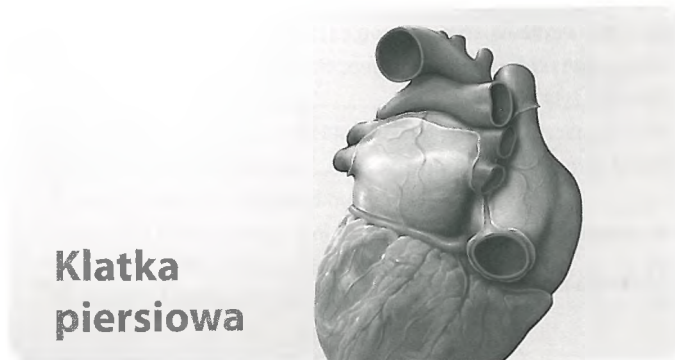
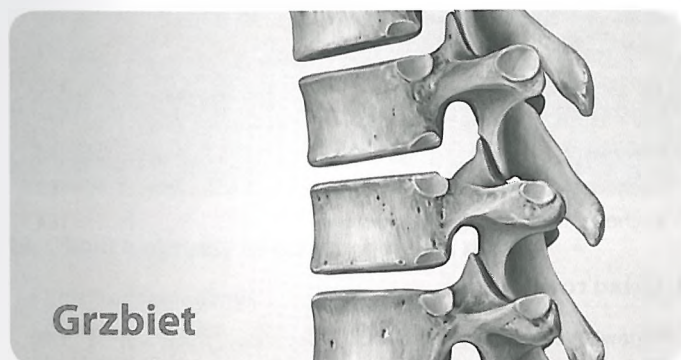
Redakcja wydania I polskiego
Janusz Moryś

MedPharm Polska

Spis treści

1. Kości, więzadła i stawy

Kręgosłup: opis ogólny	2
Budowa kręgosłupa	4
Odcinek szyjny kręgosłupa	6
Odcinek piersiowy i lędźwiowy kręgosłupa	8
Kość krzyżowa i kość guziczna	10
Krążki międzykręgowe	12
Stawy kręgosłupa – opis ogólny	14
Stawy kręgosłupa: połączenia czaszki z kręgosłupem	16
Więzadła kręgosłupa: wprowadzenie i odcinek szyjny kręgosłupa	18
Więzadła kręgosłupa: odcinek piersiowo-lędźwiowy	20

2. Mięśnie

Mięśnie grzbietu: wprowadzenie	22
Mięśnie głębokie odcinka szyjnego kręgosłupa	24
Mięśnie głębokie grzbietu	26
Mięśnie (I)	28
Mięśnie (II)	30
Mięśnie (III)	32

3. Unerwienie i unaczynienie

Tętnice i żyły grzbietu	34
Unerwienie grzbietu	36
Topografia unerwienia i unaczynienia grzbietu	38

4. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa	40
-------------------------------	----

5. Ściany klatki piersiowej

Klatka piersiowa kostna	44
Mostek i żebra	46
Stawy klatki piersiowej	48
Mięśnie ścian klatki piersiowej	50
Przepona	52
Unerwienie i unaczynienie przepony	54
Tętnice i żyły ścian klatki piersiowej	56
Unerwienie ścian klatki piersiowej	58
Topografia nerwów i naczyń klatki piersiowej	60
Gruzoł piersiowy kobiety	62
Układ chłonny gruczołu piersiowego kobiety	64

6. Jama klatki piersiowej

Podział jamy klatki piersiowej	66
Tętnice klatki piersiowej	68
Żyły klatki piersiowej	70
Układ chłonny klatki piersiowej	72
Unerwienie klatki piersiowej	74

7. Śródpiersie

Budowa ogólna śródpiersia	76
Zawartość śródpiersia	78
Grasica i osierdzie	80
Serce <i>in situ</i>	82
Powierzchnie i jamy serca	84
Zastawki serca	86
Tętnice i żyły serca	88
Układ bodźcoprzewodzący i unerwienie serca	90
Badanie radiologiczne serca	92
Krążenie płodowe oraz po urodzeniu	94
Przełyk	96
Unerwienie i unaczynienie przełyku	98
Układ chłonny śródpiersia	100

8. Płuca i opłucna

Jama opłucnej	102
Płuca <i>in situ</i>	104
Badanie radiologiczne płuc	106
Segmenty oskrzelowo-płucne	108
Tchawica i drzewo oskrzelowe	110
Mechanika oddychania	112
Tętnice i żyły płucne	114
Nerwy i naczynia tchawicy i oskrzeli	116
Układ chłonny płuc i opłucnej	118

9. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa	120
-------------------------------	-----

Brzuch i miednica**10. Kości, więzadła i stawy**

Obręcz miedniczna	124
Miednica męska i żeńska	126
Więzadła miednicy	128

11. Ściana brzucha

Mięśnie ściany brzucha	130
Okolica pachwinowa i kanał pachwinowy	132
Ściana brzucha i przepony pachwinowe	134
Okolica krocza	136
Dodatkowe informacje o mięśniach ściany brzucha	138
Dodatkowe informacje o mięśniach dna miednicy	140

12. Przestrzenie

Podziały jamy brzucha i miednicy	142
Jama otrzewnowa	144
Torba sieciowa	146
Krezki i ściana tylna	148
Topografia otrzewnej	150
Zawartość miednicy	152
Miednica i krocze	154
Przekroje poprzeczne	156

13. Narządy wewnętrzne

Żołądek	158
Dwunastnica	160

Jelito czcze i jelito kręte	162
Kątnica, wyrostek robaczkowy i okrężnica	164
Odbytnica i kanał odbytu	166
Wątroba <i>in situ</i>	168
Wątroba: segmenty	170
Pęcherzyk żółciowy i drogi żółciowe	172
Trzustka i śledziona	174
Nerki i gruczoły nadnerczowe (I)	176
Nerki i gruczoły nadnerczowe (II)	178
Moczowód	180
Pęcherz moczowy	182
Pęcherz moczowy i cewka moczowa	184

14. Układ rozrodczy

Omówienie narządów płciowych	186
Macica i jajniki	188
Pochwa	190
Zewnętrzne narządy płciowe żeńskie	192
Nerwy i naczynia zaopatrujące narządy płciowe żeńskie	194
Prącie, moszna i powrózek nasienny	196
Jądra i najądrza	198
Dodatkowe gruczoły płciowe męskie	200
Nerwy i naczynia zaopatrujące narządy płciowe męskie	202
Rozwój narządów płciowych	204

15. Tętnice i żyły

Tętnice brzucha	206
Aorta brzuszna i tętnice nerkowe	208
Pień trzewny	210
Tętnica kręzkowa górna i dolna	212
Żyły brzucha	214
Żyła główna dolna i żyły nerkowe	216
Żyła wrotna wątroby	218
Żyła kręzkowa górna i dolna	220
Tętnice i żyły miednicy	222
Tętnice i żyły odbytnicy i narządów płciowych	224

16. Układ chłonny

Węzły chłonne brzucha i miednicy	226
Węzły chłonne tylnej ściany brzucha	228
Węzły chłonne narządów jamy brzusznej	230
Węzły chłonne jelit	232
Węzły chłonne narządów płciowych	234

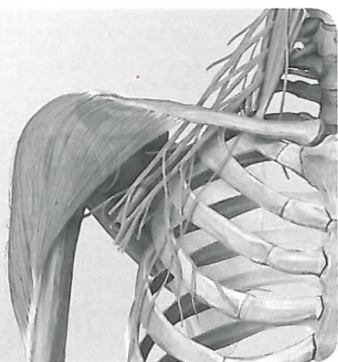
17. Nerwy

Sploty autonomiczne	236
Unerwienie narządów jamy brzusznej	238
Unerwienie jelit	240
Unerwienie miednicy	242
Unerwienie autonomiczne: charakterystyka ogólna	244
Unerwienie autonomiczne: układ moczowy i rozrodczy	246

18. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa	248
-------------------------------	-----

Kończyna górna

19. Okolice obręczy kończyny górnej i ramię

Kości kończyny górnej	252
Obojczyk i łopatka	254
Kość ramienna	256
Połączenia kości okolicy naramiennej	258
Połączenia kości okolicy naramiennej: staw ramienny	260
Przestrzeń podbarkowa i kaletki podbarkowe	262
Grupa przednia mięśni obręczy kończyny górnej i ramienia (I)	264
Grupa przednia mięśni obręczy kończyny górnej i ramienia (II)	266
Grupa tylna mięśni obręczy kończyny górnej i ramienia (I) ..	268
Grupa tylna mięśni obręczy kończyny górnej i ramienia (II) ..	270
Mięśnie (I)	272
Mięśnie (II)	274
Mięśnie (III)	276
Mięśnie (IV)	278

20. Okolica łokciowa i przedramię

Kość promieniowa i łokciowa	280
Staw łokciowy	282
Więzadła stawu łokciowego	284
Stawy promieniowo-łokciowe	286
Mięśnie przedramienia (I)	288
Mięśnie przedramienia (II)	290
Mięśnie (I)	292
Mięśnie (II)	294
Mięśnie (III)	296

21. Nadgarstek i ręka

Kości nadgarstka i ręki	298
Stawy nadgarstka i ręki	300
Więzadła nadgarstka i ręki	302
Więzadła palców	304
Mięśnie ręki: warstwa powierzchowna i środkowa	306
Mięśnie ręki: warstwa środkowa i głęboka	308
Grzbiet ręki	310
Mięśnie (I)	312
Mięśnie (II)	314

22. Naczynia i nerwy

Tętnice kończyny górnej	316
Zyły i układ chłonny kończyny górnej	318
Nerwy spłotu ramiennego	320

Gałęzie nadobojczykowe i pęczek tylny	322
Pęczek tylny: nerw pachowy i promieniowy	324
Pęczek przyśrodkowy i boczny	326
Nerw pośrodkowy i łokciowy	328
Nerwy i żyły powierzchowne kończyny górnej	330
Okolice tylna obręczy kończyny górnej i jama pachowa	332
Okolice przednia obręczy kończyny górnej i jama pachowa	334
Topografia jamy pachowej	336
Topografia okolicy ramiennej i dołu łokciowego	338
Topografia przedramienia	340
Topografia okolicy nadgarstkowej	342
Topografia powierzchni dłoniowej ręki	344
Topografia powierzchni grzbietowej ręki	346
Przekroje poprzeczne	348

23. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa kończyny górnej	350
Anatomia powierzchniowa ręki	352

Kończyna dolna

24. Staw biodrowy i udo

Kości kończyny dolnej	356
Obręcz kończyny dolnej i kość miedniczna	358
Kość udowa	360
Staw biodrowy: przegląd	362
Staw biodrowy: więzadła i torebka stawowa	364
Grupa przednia mięśni uda i obręczy kończyny dolnej (I) ..	366
Grupa przednia mięśni uda i obręczy kończyny dolnej (II) ..	368
Grupa tylna mięśni uda i obręczy kończyny dolnej (I)	370
Grupa tylna mięśni uda i obręczy kończyny dolnej (II)	372
Mięśnie (I)	374
Mięśnie (II)	376
Mięśnie (II)	378

25. Staw kolanowy i podudzie

Kość piszczelowa i strzałka	380
Staw kolanowy: przegląd	382
Staw kolanowy: torebka, więzadła i kaletki	384
Staw kolanowy: więzadła i łąkotki	386
Więzadła krzyżowe	388
Jama stawu kolanowego	390
Mięśnie podudzia: widok od przodu i od boku	392

Mięśnie podudzia: widok od tyłu	394
Mięśnie (I)	396
Mięśnie (II)	398

26. Staw skokowo-goleniowy i stopa

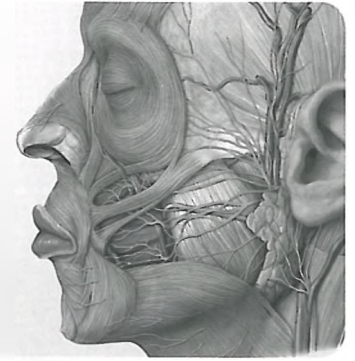
Kości stopy	400
Stawy stopy (I)	402
Stawy stopy (II)	404
Stawy stopy (III)	406
Więzadła stawów skokowych i stopy	408
Sklepienie i łuki podeszwy stopy	410
Mięśnie podeszwy stopy	412
Mięśnie i pochewki ścięgien stopy	414
Mięśnie (I)	416
Mięśnie (II)	418

27. Naczynia i nerwy

Tętnice kończyny dolnej	420
Żyły i układ chłonny kończyny dolnej	422
Splot lędźwiowo-krzyżowy	424
Nerwy splotu lędźwiowego	426
Nerwy splotu lędźwiowego: nerw zasłonowy i udowy	428
Nerwy splotu krzyżowego	430
Nerwy splotu krzyżowego: nerw kulszowy	432
Powierzchnowe nerwy i naczynia kończyny dolnej	434
Topografia okolicy pachwinowej	436
Topografia okolicy pośladkowej	438
Topografia okolicy uda przedniej i tylnej	440
Topografia okolicy podudzia tylnej i przyśrodkowej	442
Topografia okolicy podudzia bocznej i przedniej	444
Topografia podeszwy stopy	446
Przekroje poprzeczne uda i podudzia	448

28. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa	450
-------------------------------	-----

Głowa i szyja

29. Kości czaszki

Kości czaszki: czaszka od boku i od przodu	454
Czaszka od tyłu i sklepienie czaszki	456
Podstawa czaszki	458
Kości: sitowa i klinowa	460

30. Mięśnie głowy i twarzy

Mięśnie wyrazowe (mimiczne) i mięśnie żucia (żuciowe)	462
Przyczepy mięśni na czaszce	464
Mięśnie wyrazowe (I)	466
Mięśnie żucia (II)	468

31. Nerwy czaszkowe

Przegląd nerwów czaszkowych	470
Nerw węchowy (n. I) i nerw wzrokowy (n. II)	472
Nerwy mięśni gałki ocznej:	
nerw okoruchowy (n. III), błotkowy (n. IV)	
i odwodzący (n. VI)	474
Nerw trójdzielny (n. V)	476
Nerw twarzowy (n. VII)	478
Nerw przedsionkowo-ślimakowy (n. VIII)	480
Nerw językowo-gardłowy (n. IX)	482
Nerw błędny (n. X)	484
Nerw dodatkowy (n. XI) i nerw podjęzykowy (n. XII)	486

32. Nerwy i naczynia krwionośne głowy

Unerwienie okolicy twarzy	488
Tętnice głowy i szyi	490
Tętnica szyjna zewnętrzna:	
gałęzie przednie, tylne oraz gałąź środkowa	492
Tętnica szyjna wewnętrzna: gałęzie końcowe	494
Żyły głowy i szyi	496
Okolica przednia twarzy	498
Anatomia topograficzna okolicy ślinianki przyusznej	
i dołu skroniowego	500
Topografia dołu podskroniowego	502
Topografia dołu skrzydłowo-podniebiennego	504

33. Oczodoł i gałka oczna

Ściany kostne oczodołu	506
Mięśnie zewnętrzne gałki ocznej	508
Unerwienie i unaczynienie gałki ocznej	510

Topografia oczodołu	512
Oczodół i powieki	514
Gałka oczna	516
Rogówka, tęczówka i soczewka	518

34. Jama nosowa

Kości jamy nosowej	520
Zatoki przynosowe	522
Naczynia i nerwy jamy nosowej	524

35. Kość skroniowa i ucho

Kość skroniowa	526
Ucho zewnętrzne i przewód słuchowy zewnętrzny	528
Ucho środkowe: jama bębniowa	530
Ucho środkowe: kosteczki słuchowe i błona bębniowa	532
Tętnice ucha środkowego	534
Ucho wewnętrzne	536

36. Jama ustna i gardło

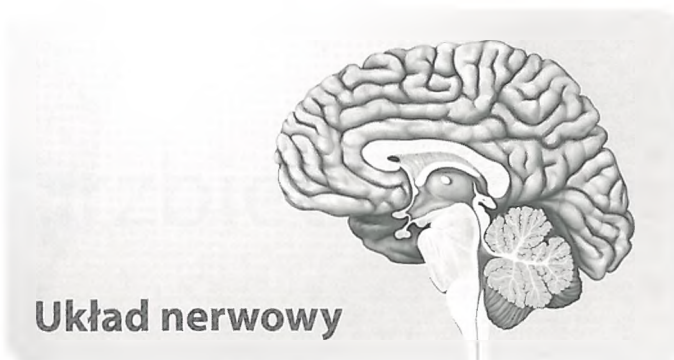
Kości jamy ustnej	538
Staw skroniowo-żuchwowy	540
Zęby	542
Mięśnie jamy ustnej	544
Unerwienie jamy ustnej	546
Język	548
Topografia jamy ustnej i gruczoły ślinowe	550
Migdałki i gardło	552
Mięśnie gardła	554
Unerwienie i unaczynienie gardła	556

37. Szyja

Elementy kostne i więzadła szyi	558
Mięśnie (I)	560
Mięśnie (II)	562
Mięśnie (III)	564
Tętnice i żyły szyi	566
Unerwienie szyi	568
Krtąń – chrząstki krtani	570
Krtąń: mięśnie i piętra	572
Unerwienie i unaczynienie krtani, gruczołu tarczowego i przytarczyc	574
Anatomia topograficzna szyi: okolice i powięzie	576
Anatomia topograficzna okolicy przedniej szyi	578
Anatomia topograficzna okolicy przedniej i bocznej szyi	580
Anatomia topograficzna okolicy bocznej szyi	582
Anatomia topograficzna okolicy tylnej szyi	584
Układ chłonny szyi	586

38. Anatomia powierzchniowa

Anatomia powierzchniowa	588
-------------------------------	-----

Układ nerwowy

39. Mózgowie i rdzeń kręgowy

Układ nerwowy jako całość	592
Kresomózgowie	594
Kresomózgowie i międzymózgowie	596
Międzymózgowie, pień mózgowia i mózdzek	598
Rdzeń kręgowy	600
Opony mózgowia	602
Układ komorowy i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego	604

40. Naczynia mózgowia i rdzenia kręgowego

Zatoki opony twardej i żyły mózgowia	606
Tętnice mózgu	608
Tętnice i żyły rdzenia kręgowego	610

41. Układy czynnościowe

Obwody neuronalne	612
Drogi czuciowe i ruchowe	614
Układy czuciowe (I)	616
Układy czuciowe (II)	618
Układy czuciowe (III)	620

42. Układ nerwowy autonomiczny (wegetatywny)

Układ nerwowy autonomiczny (wegetatywny)	622
--	-----

Dodatek

Odpowiedzi do pytań z anatomii powierzchniowej

Odpowiedzi do pytań z anatomii powierzchniowej	626
Skorowidz	628